

МБОУ «Хошун-Узурская СОШ имени Эрдынеева Ш-Н.Э»

<p>«Согласовано» Зам.директора по УВР <i>Цыбанова Э.В.</i> от «2» сентября 2023г.</p>	<p>«Утверждено» Директор школы Хизанова В.Б. от «2» сентября 2023г.</p>
---	--

Рабочая программа по бурятской литературе в 11 классе

ФИО учителя – Цыбанова Э.В.

Учебный год – 2023-24

Тайлбары бэшэг

бурагшадта түрэлхи литература шудалан үзүүлэхдээ, буриад хэлэнэйнгээ баялнгтай гүнзэгыгөөр танилсуулха, найнаар хэлүүлдэг, уншуулдаг, бэшүүлдэг болохооо гадна буриад арадайнгаа ажабайдал, түүхэ, заншал, зан абари үзэжэ байгаа зохёолнууд дээрэ үндэлэлэн, найнаар ойлгуулха, ухаан сэдхэлдэнэ шэнгээхэ, манай обшествоын ёһото эрхэтэн болгон хүмүүжүүлхэ гэбэн шухала зорилгонууд табигдана. Литературуын шэнжэлдэг гол шухала зүйл болохо хүниие, тэрэнэй доторой орёо байдал, ханаан сэдхэл, эрмэлзэл, нэшхэл, абари зан, ажаһуудал гэхэ мэтэ юумэнуудые гүнзэгыгөөр, ажабайдалтай нягтаар холбон шудалха хэрэгтэй болоно. Тиихэдээ уран зохёол дотор үгтэбэн геройнуудые үзэхэдөө, хүнэй шанар шэнжэ, сээсн мэргэн ухаан, энхэргы илдам сэдхэл, уйдхар, гашуудал, гуниглал, инаглал, нобхи уймар, харша хара ханаан гэхэ мэтэнүүдые хэрэглэхэ хэрэгтэй. Найн найхан үйлэ хэрэгүүдыень, гаталжа гараһан ажабайдалайнь харгы зам, бухы найн ба муу талануудыень гүнзэгыгөөр, үргэнеер шүүлбэри хэжэ харуулха, бурагшадта зүбөөр ойлгуулха шухала.

Мун бага бурагшадайнгаа наһа, мэдэсэ хараадаа абан, түрэл арад зонойнгоо түүхэ, ёһо заншал, аман зохёол, мүргэл, Буриад орон нотагайнгаа баян сээсэрлиг байгааи, хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэ, дэлхэйн эрьесэ, газарай ябаса гэхэ мэтэнүүдые үргэнеер хэрэглэхэ, үе сагайнгаа оршон байдалтай холбохо хэрэгтэй. Уран зохёол үзэхэдөө, орон нотагайнгаа зоной уг гарбалтай, дайшалхы габьяатайнь, ажал худэл- мэритэйнь, мүнөө ус сагайнь байра байдалтай холбожо, жэшээ болгон хэрэглээ наа, тодошые, аһа үрэгтэйшые байха гэжэ ханагдана. Литера- турада уран зохёол үзэлгэ сэхинхилээ ажабайдалай, ажамидаларалай үндэлэгтэй байха зэргэтэй.

Тийхэдэ литература шудалан үзэхэдөө, тэрэнэй уран үгын искусство байһаниень мартангүй, хүн зоной ухаан бодолой хүгжэлтэдэ, абари зан хүмуужүүлхэ хэрэгтэ аргагүй ехэ нүлөө үзүүлдэгые, уран зохёол- нуудай уран найханай али бүхы талануудые, найруулгын онол арга, онсо шэнжэнүүдые тобойлгон элирүүлжэ үгэхэ гээшэ литературын гол зорилгонуудай нэгэн болоно. Тийхэдэ түрэл ба бэшэшье арадуудай аман зохёолой, литературын уран найханайн шанар шэнжэнүүдтэй, мун баһа бэшэшье искусствын, байгаалин үзэгдэлнүүдтэй жэшэжэ болохоор. Юуб гэхэдэ, мүнөө сагта жэшэлдүүлэн үзэлгын арга литература шэнжэлгын гол метод боложо байнхай. Мүнөө сагта литература заалгын нимэрхүү янзын гол зорилгонууд багшын урда табигдана гээшэ.

Буряад литературын хэнсэлнүүдтэ неделидэ 2 час үгтэнэ, жэлдэ – 68 час. Тус программа госстандартын эрилтээр ба буряад хэлэнэй программа дээрэ үндэһэлэн бэшэгдэнхэй. 11 классай хурагшалай наһанда, ойлгосо мэдээдэ тааруулагдан зохёолнууд шэлэн абтагдажа оруулагдана.

X – XI классуудай программа буряад литературын хүгжэлтын түүхэ үзэхөөр табигдана.

Туд классуудта нийтэ зоной түрүү үзэл бодолгой литературын нягта холбоотой байдагые, арадай ажабайдалда литературын ямар үүргэтэй байбые хурагшадта ойлгуулжа үгэхэ юм. Тийн тэдэниие эстетическа талаһаа хүгжэнги уншагна болгохо, зохёолнуудай уран найханиие гүнзэгыгөөр ойлгохо, эстетическа талаһаань зүбөөр сэгнэхэ хүнүүдые хүгжөөхэ зорилготой юм.

Литература ахамд классуудта заахалаа, бүхы хүн түрэлтэнэй түүхын болото ушарнуудай хоорондохи холбоондо, проблемэнүүдтэ, илангаяа моральна улхатай асуудалнуудые тобойлон илгажа, хурагшалай анхарал хандуулха байна. Эдэ проблемэ, асуудалнуудые зохёол соогоо уран зохёолшод табика шиндхэхэдэ, түүхын болото байдалһаа үндэһэлнэ гэжэ

ойлгуулах. Тийхэдэ урданай сагуудыг харуулан зохёолнуудай удха мүнөө сагай асуудалнуудта дүтэ болоно, бурагшадай ухаан сэдхэл хүмүүжэнэ.

X – XI классуудай литературын курс монографическаба обзорно темэнүүдыг үзэхөөр хараална. Тиймэнээ бурагшад бурагадайнгаа элитэ уран зохёолнуудтай танилсаха аргатай, тэдэнэй литературын хүгжэлтэдэ ямар буури эзэлдэг, ямар онсо удха, шанар оруулһыг ойлгожо абана.

Программа соо оруулагдаһан зохёолнууд булта бурагшалаар уншагдаха, удаань анализ хэгдэхэ зэргэгэй. Тэрэ тоодо уран зохёолшын ажаябуулга, зохёохы зам, тэрэнэй Эхэ орондоо үнэн сэхэ, бэээ үгэнги, үндэр мэдэрэлтэй байһанинь зохёолойнь шудалан, зуб мүрөөр бодомжолходо, удхыень ойлгоходо туһалха юм.

Уран зохёолнуудыг шүүмжэлэхэдээ, бурагшад бурагшад литературын баялигтай, түрэл арадайнгаа сэдхэл ухаанай хүгжэлтэгэй, литературын хүгжэлтын ёһо гуримтай, гүхэлнүүдтэй (формонуудтай) танилсана, литературна теорёор мэдэсэнэ үргэдхэнэ, зохёолнуудай удха гүнзэгыгөөр ойлгожо абана, эстетическэ талаар хүмүүжэнэ.

Хэшээл бүхэндэ хэрэглэгдэхэ методууд:

- хөөрөөн
- объяснительно- иллюстративна
- самостоятельная ажал
- бэхижүүлгын

- бэлгэрэлгын

- шэнжлэлгын Г.М.

Гол удха

Мүнсс үсын дүгжэлтын шэнжэнүүд

Залуу уран зохиолшодой урган гаралга: Д. Улзытуев, К. Цыденов, Ц. Хамаев, Ц. Дондогой, М. Осодоев, К. Ильин, В. Петронов, М. Самбуев, Д. Эрдэнеев, Г. Дашабылов болон бусад. Залуу бэшгшэдэй конференциүүд. Республикын уран зохиолшодой съезднүүд, бусад литературануудтай барисаагаа буриад литературын үргэдхэбэниинь, 1959 ба 1973 онуудта Москвада болоһон буриад литература болон искусствын декада ба харалганууд.

Буриад литературала мүнсс үе сагай арадай байдалай темын гол һуури эзлэлгэ. Ажабайдалые хооһоор магтангүй, дугуу дундануудые ноуунгүй бодото дээрэнь харуулһан зохиол бэшхэ гэһэн зорилго бөөлүүлгэ. Бэрхшээлнүүдые дабан гараха хүнэй дүрэнүүдые зураглалга. Хүнэй нэрэ дээрэ үргэн, тэрэнэй сэлхэлэй байдал харуулһан зохиолнууд. Ажабайдалай дугуу дундануудые шүүмжэлһэн сатирическэ зохиолнуудай бии бололго, охиол соохи сатирическэ шэнжэтэй дүрэнүүд. Б. Базарон, Г. Чимгов — басын бэшгшэд.

Буриад шүлэгэй гражданска болон лирическэ аялганууд. Зохиол бэшлэглэ хуурай зар тунхаг табиһан, “уһан дээрэ үрмэ хүшсэһэн” хооһон, гүйхэн хөөрөөн гэхэ мэтэ дутагдалнуудые усалхалга. Түүхын шэнжэтэй эхэ зохиолнуудай бии бололго. Үхибүүдэй шүлэгүүдые, расказуудые, повестьнуудые. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үелэ арад зоной хэһэн баатарлиг ажал, хэрэг тухай зохиолнууд. Ород хэлэн дээрэ зохиолог, Буриадта ажаһуудаг уран зохиолшод прозын ба шүлэгэмэл зохиолнууд тухай юрэнхы мэдээн.

Буриад зохиолнуудые ород хэлэндэ оршуулһан ород уран зохиолшодой хүндэтгэй ажал. Һүүтэй үсын буриад литературын онсо шэнжэнүүд Үсын байдал шэнжэлэн зураглахын түлөө оролдолго.

Дөлиссэ ехэтэй, үргэн эхэ сагай болзорой байдал зохион бэшхэ туршалганууд, шүлэгэй, поэмэнүүдэй, расказуудай цикл, үлхөөнүүдые бэшлэгэ, уран зохиол соохи психологизмын оньһоной нарижуулагдаһаниинь. Арадай аман зохиолой баялигыэ шэнэ аргаар хэрэглэлгэ, гүрүү уран зохиолшодой шадабари халан абалга.

Н. Г. Дамдинов. “Мүшэтэ харгы” сонедүүдэй гүрлөө. “Эсэгын нэрэ”.

Н.	Г.	Дамдиновай	намгар	ба	зохиохы	зам	тухай	мэдээн.
«Мүшэтэ харгы» гэжэ сонедүүдэй гүрлөө (венок сонетов). Ажахын, эрдэм шэнжэлгын, соёл болбосоролой талаар — туйлаһанда омогорхон бэшэбэниинь.								
Сонедүүдэй гүрлөө шүлэгэй онсо байгуулга. Уран найруулгын талаар буриад литературала поэдэй туйлаһан эхэ амжалта.								
Литературна теори. сонет ба сонедэй гүрлэс тухай ойлгосо.								

Д. О. Батожабай. «Төөриглэһэн хуби заяан»

Д. О. Батожобайн намтар ба зохёохы зам тухай мэдээн

Роман соо XIX зуун жэлэй эсэсэй үеын байдал харуулалга. Самбуу, Шоблог ба бусад буряад, түбэд ламанарай дүрэнүүд. Аламжын, Шара Дамбын, Галсанай, Буладай дүрэнүүд. Роман соохи сатирическэ зураглалууд. Сюжэдэйнь һонирхолтой ушаралууд.

Литературна теори: трилоги тухай ойлгосо

Б. М. Мунгонов. «Харьялан урдаа Хёлгомнай»

Б. Мунгоновой зохёохы зам тухай мэдээн. «Харьялан урдаа Хёлгомнай» гэжэ романай буряад хүдөө номагай байдалла зорюулагдаһаниинь. Убгэн ажалшан Дамдин, хонишон Бүмбөөдэй, Дулма, Сокто ба бусадай дүрэнүүд. Ширабоной дүрэ.

Романай хэлэн, хүнэй сэдхэлэй байдал, байгаалин үзэгдэл толорхойлон бэшэхэ зохёолшын уран аргань. Литературна теори: роман тухай ойлгосо.

Д. З. Жалсараев. «Газар дэлхэйн дуунууд». «Гол ехэ харгы» поэмэ

Д. З. Жалсараевай намтар ба зохёохы зам тухай мэдээн. «Газар дэлхэйн дуун» гэжэ гушан гурбан шүлэгтэй баглаа (цикл) соо Буряад оронойнгоо хубиллалуудые үргэнсэр (номагайнгаа байгаалин норуу, үнгэ шарай, ажалай багажа (оньһон техникэ, гэрэй байдал, ажамидалал гэхэ мэтые) шүлэгэйнгөө дүрэ болгожо харуулаһаниинь.

Энэ циклэй шүлэгүүд соо публицистическэ үгын ба оньһон үгын байгуулануудые хэрэглэһаниинь.

«Гол ехэ харгы» поэмэ соо Эхэ ороноо патриотическаар зураглалга, Буряад оронойнгоо бусад арадуудтай нягта холбоотой, коммунист үзэл сурталай, хэтын хани нүхэсэлэй "гол харгыгаар" дамжан ябажа байһые харуулалга.

Шүлэг соохи илэр дээдэ бодол, уран аргууд.

А. А. Бальбуров. «Зэдэлэтэ зэбэнүүд»

А. Бальбуровой

зохёохы

зам

тухай

мэдээн

«Зэдэлэтэ зэбэнүүд» гэһэн роман соо урданай байдал харуулаһаниинь. Хасанта номагай хүнүүдэй дүрэнүүд (Ута Мархаас, Дагба, Мархансай ба бусад). Интеллигенциин түлөөлэгшэ Михаил Дорондоев, Пилай ба бусадай дүрэнүүд.

Ц-Ж. Жамбиев. «Гал могой жэл»

Ц-Ж. Жимбиевэй зохёохы зам тухай мэдээн. Дайнай үедхи колхозой байдал зураглалга, хүн бүхэнэй — үбгэд, хүгшэд, үхибүүдэй — элбхитэй ажал. Батажаб хүбүүнэй дүрэ.

Романай байгуулга. Авторай лирическэ дүрэ.

Литературна теори: зохёол соохи хоёрэгшэ нюур.

Д. А. Улзытуев. «Ая ганга».

Д. А. Улзытуевай зохёохы зам тухай мэдээн «Ая ганга» гэж арбан табан шүлэгтэй цикл соогоо бураад арадай шэнэ байдалаар, байхан нотаг ороноороо сэдхэлээ хүдэлгэн, лээдэй омогорхожо байганинь. Шүлэгшэ болоходоо, арадай аман зохёолһоо лээдэй бурггаал абаннинь. Литературна теори: арадай аман зохёолой шүлэг зохёолгодо.

СЭЭЖЭЛДЭХЭ ЗОХЁОЛНУУД

1. Б. Мунгонов. "Харьялан урдаа Хёлгомнай" романһаа хоншон эхэнэр тухай зураглал.
2. Д. Батожабай. "Тееригдэһэн хуби заяан" трилогийһоо Аламжын абатайгаа барилдаһан тухай хэбэ
3. Н. Дамдинов. "Мүшгэ харгы" сонелүүдэй гүрлөөһоо нэгэ хэбэ.
4. Д. Жалсараев. "Гол ехэ харгы" лээмһээ хоёрдохон хэбэ.
5. Д. Улзытуев. "Ая ганга" гүрлээ шүлэгүүдһээ нэгэ хэбэ.

11 класс (70 час)

№	Бүлэг ба темэнууд	Сая	Хэнээгүй түхэл	Шалгалга	Бүлэг ба темэнуудийг шухала удаа	Гэрийг ажал
1.	Буряад шүлэгуудтэй хугжэлтын шэнжэнууд (60-80-яад онууд). -Ч.Ц. Цыдендамбаевтай шүлэгууд; -Буряад прозын хугжэлтын шэнжэнууд(60-80); -Ч.Ц.Цыдендамбаев «Буряад басаган»; - «Буряад басаган»; Буряад драматурги; -Б.Н.Ябжанов	7	Шэнэ материал ойлгуулга	Реферат Сээжээр хоорэлгэ	Муноо усын хугжэлтын шэнжэнууд. Уран зохёоллодой урган гаралга. Буряад литературада муноо уе сагай арадай байдалай темын гол нуури эзэлэлгэ. Буряад зохёолнуудые ород хэлэндэ оршуулхан ород уран зохёоллодой хүндэтгэй ажал.	Конспект Доклад болон сообщени
2.	х/х: Хэпээл-семинар	1				
3.	х/х: Шалгалтын хүдэлмэри.	1		Тестировани		
4.	Н.Г. Дамдинойг зохёохы зам. «Мушгэгэ харгы» «Эсэгийн нэрэ»	1 3	Шэгэ материал ойлгуулга бэхжүүлгэ	Сээжээр хоорэлгэ	Н. Дамдинойг зохёохы зам. Н. «Мушгэгэ харгы» гэжэ сонелуудтэй гурлее ажахын, эрдэм шэнжэлгын соёл болбосоролой талаар туйлабанда омогорхон сонелуудтэй «Мушгэгэ харгы» гурлее сонелуудтэй гурлесеёе нэгэ хэлэг сээжэлдэхэ.	Н. Дамдинов «Мушгэгэ харгы»

5.	Л/т: Сонет ба сонедэй гурле.	1			бэшбэнийн.	Сонедуудай гурлео шулэгэй онсо байгуулга. Уран найруулгын талаар буряад литературалад пээдэй туйлабан амжалга.	
6.	Д.-Р. Батожабай «Гееригдэпэн хуби заяар»	10	Шэнэ материал ойлуулга	Зохёолой удхаар тестировани	Д.-Р.О. Батожабайн намтар ба зохёохы зам тухай мэдээн. Роман соо XIX зуун жэлэй эсэсэй усын байдал харуулалга. Роман соохи сагирическэ зураглалнууд. Сюжетэйнь боширхолтой ушаралнууд.	Аламжын абатайгаа барилдабан тухай хэбэг сээжэлдэхэ.	
7.	х/х: Найруулга	2					
8.	л/т: Трилоги тухай ойлгосо.	1.			Трилоги 3 боти номбоо бурдэнэ.		
9.	Б.Мунгонов «Харьялан урлаа Хёлгомнай» *	7	Шэнэ материал ойлуулга	Сообщени бэлдэхэ	Б.Мунгоновой зохёохы зам тухай мэдээн. «Харьялан урлаа Хёлгомнай» гэжэ романай буряад хуудс нютатай байдалга зориулагдабанийн. Убгэн ажалша Дамдин, хонинзон Бумесдэй, Дулма, Согто ба бусдай дурэнүүд. Ширабонай дурэ. Зохёолой хэлэй. Хуулгй сэлхэлэй байдал. Байгалин үгэлдэл тодорхойлон бэшгэхэ зохёолшын уран арга.	Хонинзон эхлэр тухай зураглал сээжэлдэхэ.	
10.	х/х: Найруулга	2			Романай удхаар хонинзон эхлэр		

11.	д/г: Роман «ойлгосо»	тухай	1			тухай.	
12.	Д.З.Жалсаржав «Газар дэлхийн дуунууд» «Гол ехэ харгы»	дэлхийн материал ойлгуулга	4	Шэнэ материал ойлгуулга	Сэтгээр хооролго	Д.З.Жалсаржав зохёохы зам. «Газар дэлхийн дуунууд» гэж 33 шүлэгтэй баглан соо буряад орондойнгоо хубилгалтануудыг ургэнээр шүлэгэйгөө дурэ болгожо, харуулбашинь.	«Гол ехэ харгы» сондуудыг гурлеойгөө нэгэ хэнэг сээжэлдэхэ.
13.	А.А. Бальбуров «Зэдэгэтэ зэбэнүүд»		5	Шэнэ материал ойлгуулга	Самостоятельна худгэмэри	А.А. Бальбуровой зохёохы зам. «Зэдэгэтэ зэбэнүүд » гэбэн роман соо урданай байдал харуулбашинь. Хасанга ногагай хунуудэй дурэнүүд.	Хэнэг сээжэлдэхэ
14.	Ц.-Ж.Жимбиев «Гал могой жэл»		5	Шэнэ материал ойлгуулга	Зохёолой гол геройн намтар (реферат)	Ц.-Ж. Жимбиевай зохёохы зам, Дайнай уелдхи колхозой байдал. Хүн бүхэнэй: уггэд, хугцэд, ухибуудэй эдбхэнгэй ажал.	Истатайгайгай дайнай үе хооргохэ
15.	х/х: Найруулга		2				
16.	д/г: Зохёол соохи хоорэгшэ ноур.		1				
17.	Д.А.Улыгусев «Ая ганга»		5	Шэнэ материал ойлгуулга	Сэтгээр хооролго	Д.А.Улыгусевай намтар. «Ая ганга» гэжэ 15 шүлэгтэй цикл соогоо буряад арадай нэгэ байлцанар байхан ногтаг ороноороо салхэсгээ худгэмэ, ноэдэй омогорхожо байбашинь.	«Ая ганга» гурлоо шүлэгүүдэй нэгэ хэнэг сээжэлдэхэ.
18.	Буряад литература		3		Исследовательск ко худгэмэри	Буряад литературынын урган	реферат

олон арадуудай литературын таарнагуй хуби.		омбинирован а хэлтэл	бэс (г) удаа пинар. вернигсе арадай соёлой угсрбуу буурн хэрлэгжэ. туруу соёлого арадуудай шигса мэргэжэл. тууИаламжа абалсан хугажэбэининь.	
19. Класеһаа уншалга	гадуур 5		Б.Мунгонов «Баян зурхэн»	
	70ч			

ХИКЛАССТА БУРЯАД ЛИНТЕРАТУРААР ХЭГДЭХЭ АМАН БА БЭШЭМЭЛ ШУХАЛА ХҮДЭЛМЭРИ

Уран зохёолнуудыг уранаар уншалга, Амаараа ба бэшэмэлээр дамжуулха һанамжануудтаа түсэб табилга.

Үзэжэ байһан зохёолоор гү, али зохёолнуудаар зэргэсүүлһэн удхатай, шийдхэхы шэнжэтэй аман ба бэшэмэл бодомжолготой сочинени (сочинени-бодомжо), мүн публицистическэ шэнжэ шанартай, бодомжолготой сочинени (сочинени-бодомжо) зохёолго.

Тусгаар даабаринуудаар очерк, публицистическэ ба литературын шүүмжэлхы статья, репортаж, интервью, интэрвью, зураглал, рассказ мэтэ зохёохы (творческо) шанартай хүдэлмэри бүтээлгэ.

Литературын асуудалнуудаар бэшэгдлһэн статьянуудаар тезисуудыг ба конспектуудыг бэшэлгэ.

Нэгэ гү, али хэдэн материалнуудай үндэһээр литературна темэдэ элидхэл ба реферат бэлдэлгэ.

Бээг даагаад уншаһан номдо, хараһан кинофильмдэ, зүжэгтэ, теле-дамжуулгала, уран зурагта, шагнаһан хүгжэмдэ рецензи бэшэлгэ.

Дунда бүртгүүллэ дүүргэж байгаа бүрагшалай мэдээ, шалабарида табиглаха шухала эрилтэнүүд

Бүрагшад илмэнүүд юүмэ мэдэхэ ёһотой:

- X–XI классуудта шудалхан литературын асуудалнуудаар статьянуудай, хэлэһэн үгтэнүүдэй гол шухала баримтануудые;
 - лигтература соо харуулагдаһан арадай түүхэтэ замай шухала шатануудые; зохёол соо харуулагдаһан үе сагай онсо шэнжэ;
 - X–XI классуудта шудалагдаһан уран зохёолшодой ажабайдалһаа ба зохёохы ажал ябуулгаһаа тон шухала мэдээсэлнүүдые;
 - уран зохёолнуудай текстнүүдые;
 - XI класста үзэгдэһэн зохёолнуудай сюжет, байгуулгын (композициин) онсо янза, гол үйлдэгшэ ноурнуудай бодото түүхэлэ ба бүхы хүн түрэлтэндэ хабаатай типическэ улха шанартай зан абари (характер);
 - уран зохёолой образ, лигтература тип, арадша (народность), реализм, уран зохёолшын зохёон бэшэхэ маяг (найруулга) гэһэн ойлгосонуудай онсо шанар шэнжэ;
 - үзэгдэһэн зохёолнуудай уран найханай тусгаар онсо шэнжэнүүд;
 - эпос, лирикэ, драма ба тэдэнэй жанрнууд.
-
- зохёолнуудые гү, али тэдэһээ хэбэгүүдые, мүн сээжэлдэһэнээ тодо уранаар уншажа;
 - зохёолой гол зорилго элирүүлжэ;
 - сюжетэй, байгуулгын (композициин) зүйлнүүдэй, образуудай гурим ба зураглан тобойлгожо харуулха хэлэнэй арга боломжонуудай үүргые тодорхойлжо;
 - нэгэ гү, али хэдэн зохёолнуудай геройнуудые зэргэсүүлэн, зохёолой герой тухай хэлэжэ;
 - уншаһан зохёолоор үгэһэн сэгнэлтээс баримталжа;
 - уран зохёол тодо уранаар уншажа;
 - серынгэе һанамжые аман ба бэшэмэл хэлэлгээр дамжуулха түсэб табижа;
 - үзэһэн зохёолоор гү, али хэдэн зохёолнуудаар гол асуудалай шэнжэтэй аман ба бэшэмэл боломжолготой зохёолго (сочинени-бодомжо), тэрэ тоодо зэргэсүүлһэн характеристиккэ зохёожо, мүн лигтература ба публицистическэ темэнүүдээр боломжолготой зохёолго (сочинени-бодомжо) зохёожо;
 - лигтературын асуудалнуудаар бэшэһэн хүдэлмэрээр тезисүүдые ба конспектнүүдые табижа;
 - нэгэ гү, али хэдэн материалнууд дээрэ үндэһэлэн лигтература темэлэ элнхэл гү, али реферат бэлдэжэ;

- бэс даагаад уншаһан номоор, хараһан кинофильмнүүд лээрэ, теле-дамжуулгануудаар, зүжэгүүдээр, уран зурагуудаар, шагнаһан хүтжэмөөр рецензи бэшэжэ.